

И тъй, поставеният предъ насъ въпросъ за „Съюзъ на читалищата“ азъ разрешавамъ въ следния смисълъ:

1) Съюзътъ трѣбва да се основе и си постави за целъ да намѣри начини и срѣдства за подобрене материалната участъ на нашитѣ библиотеки и читалища.

2) Да уреди едно заемане на книги между всички читалища въ страната. Напр., едно градско читалище, което има много и ценни книги, да може да заеме на друго, което е бедно. Пъкъ и напр., едно селско читалище защо му е да набавя съчиненията на Канта или Хегеля, когато никой тамъ, освенъ нѣкой случайно попадналъ интеллигентъ, ще има нужда отъ тѣхъ. По тоя начинъ всѣко читалище ще си набавя ония книги, отъ които има нужда, а много скжпитѣ (словари, речници и др.) и строго специалнитѣ, ако би се потърсили отъ нѣкого, то ще ги заеме отъ друго нѣкое по-богато читалище, кждето ги има. Не ще и дума, че това взаимно заемане на книги ще трѣбва специално да се проучи и нареди.

3) Да се уреди една размѣна на книги. Много читалища, поради различни причини, иматъ отъ нѣкои книги по нѣколко екземпляри, които могатъ да се размѣнятъ срещу други книги отъ други читалища. Това ще стане, като се уреди бюро при съюза, кждето ще се изпращатъ всички дубликати и излишни екземпляри, срещу които ще получи други книги на сжщата стойность.

4) Да открива нови читалища и библиотеки тамъ, дето нѣма такива, и да ги снабдява съ книги. Това, разбира се, ще стане по-кжсно. Всѣка община, подпомогната отъ съюза трѣбва да открие читалище въ селото или града, дето още нѣма такова.

5) Съюзътъ ще може да урежда и различни събори, да открива разни курсове, да нареди да се уреждатъ сказки и т. н., но това сжщо е работа по-послешна, когато съюзътъ укрепне.

и 6) Най-важния въпросъ, съ който сжщо трѣбва да се справимъ, то е теорията на библиотечното дѣло. Това сж въпроси на специалисти библиотекари. У насъ нѣма още такива, но тѣ ще се създадатъ. Съюзътъ, ако стане една крепка организация, ще трѣбва да се занимае съ теорията на библиотечното дѣло и установи единъ типъ на библиотечна уредба, която ще бжде въведена въ всичкитѣ библиотеки. Въ недалечно бждеще именно въ тая областъ ще трѣбва да се централизира главната дейность на съюза. Въ тая посока сж насочени повечето съюзи на библиотечаритѣ и библиотечнитѣ работилници въ другитѣ страни. Съжалявамъ, че съмъ принуденъ да свърша.

Азъ вървамъ въ бждещето на читалищния съюзъ и се надѣвамъ, че всички тукъ ще положимъ най-голѣмо старание за да се даде една правилна организация и насока на бждещия съюзъ на читалищата. И, въ недалечно бждеще, ние ще дочакаме дни, когато съюзътъ на читалищата ще бжде една силна организация, съ голѣмо обществено значение, а всѣко читалище ще заживѣе единъ по-сносенъ и интензивенъ животъ. Тогава и самото просвѣтло дѣло въ страната ще добие по-голѣмъ тласкъ и развитие. Свършвамъ като пожелавамъ на г. г. делегатитѣ пълно и основно разглеждане и проучване на ония принципи, които трѣбва да легнатъ въ устава на съюза и които бѣгло азъ можахъ да скицирамъ. (Ржкоплѣскания.)

Ан. Страшимировъ, делегатъ на читалището въ с. Брѣгово, Видинско. — Г. г. делегати, до колкото можахъ да схвана отъ досегашното говорене, има две гледища: 1) читалищата да се заематъ наново съ оная задача, която сж имали преди и 2) да преобърнемъ читалищата въ библиотеки. Ние трѣбва да усилюваме частната инициатива, защото читалищата сж